

NORGES HØYESTERETT

Den 1. juli 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Stabel, Normann og Bull i

HR-2016-01485-U, (sak nr. 2016/1285), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Roland Kjeldahl)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens kjennelse om å avvise en anke i straffesak.
- (2) Drammen tingrett avsa 9. februar 2016 dom med følgende domsslutning:
  - "1. A, født 10.02.1984, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 229 annet straffalternativ til fengsel i 8 - åtte - måneder.
  2. A, født 10.02.1984, dømmes til innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse å betale til B
    - erstatning for økonomisk tap med 4 753 – firetusensjuhundreogfemtitre – kroner
    - oppreisningserstatning med 80 000 – åttitusen – kroner.
  3. A dømmes til å betale 5 000 – femtusen – kroner i saksomkostninger til det offentlige."
- (3) Ved forkynnelse krysset A av i forkynningsskjemaet på at han tok betenkningstid. Deretter sendte forsvarer støtteskriv til lagmannsretten der det fremgikk at A hadde anket ved forkynnelsen. Støtteskrivet innkom før ankefristen løp ut.
- (4) Påtalemyndigheten anførte at det ikke forelå noen anke fra domfelte fordi domfelte hadde krysset av på at han tok betenkningstid. Påtalemyndigheten la ned påstand om avvising.

- (5) Borgarting lagmannsrett avviste anken i kjennelse 8. juni 2016. Begrunnelsen var at det ikke forelå underskrevet anke fra domfelte. Lagmannsretten fant ikke grunn til å gi oppreisning etter straffeprosessloven § 318 første ledd bokstav a.
- (6) A har anket lagmannsrettens kjennelse. Det anføres at lagmannsrettens kjennelse er feil fordi A mente å anke ved forkynnelsen. Uansett må anke anses å være fremsatt muntlig, og de uklare omstendighetene rundt anken bør føre til at domfelte gis oppreisning.
- (7) Påtalemyndigheten er kjent med anken og har anført at anken må avvises fordi det er anket utenfor Høyesteretts ankeutvalgs kompetanse, jf. straffeprosessloven § 388.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder en kjennelse avsagt av lagmannsretten som første instans. Utvalget har dermed full kompetanse.
- (9) Ved forkynnelse av tingrettens dom ble det krysset av i forkynnelseskjemaet for at A tok betenkningstid, og A undertegnet ved avkrysningen, der ankefristen, 24. februar 2016, også var angitt. Forsvarer innsendte deretter støtteskriv innen utløpet av ankefristen. I et skriv 8. mars 2016, som ble sendt i kopi til A, gjorde påtalemyndigheten forsvareren oppmerksom på at det manglet anke fra A, og at det krevdes et ankeskriv med As signatur i original. Forsvareren besvarte dette med et brev til lagmannsretten der det het at A "fastholder anken idet han bestemt hevder at han ved forkynnelsen ble anvist hvor han skulle krysse av og signere da han erklærte at han anket dommen". På dette grunnlag anmodet forsvareren på vegne av A om at anken ble tillatt fremmet på ny i henhold til straffeprosessloven § 318 første ledd bokstav a.
- (10) Lagmannsretten oversendte brevet til påtalemyndigheten, som deretter kontaktet stevnevitnet. Stevnevitnet kunne ikke huske denne saken konkret, men redegjorde for at de domfelte alltid blir gitt valget mellom å anke på stedet, ta betenkningstid eller godta dommen. Hvis de ikke kan redegjøre for hva de ønsket å anke over, blir de bedt om å ta kontakt med sin forsvarer og opplyst om at de like gjerne kunne ta betenkningstid – hvilket da mange gjør.
- (11) Statsadvokatens instruks til politiet om å innhente forklaring fra stevnevitnet ble sendt i kopi til forsvareren, som på nytt uttrykkelig ble bedt om å innhente en anke fra domfelte, slik at det uansett ville foreligge en original anke undertegnet av domfelte når saken ble oversendt til lagmannsretten. Dette ble ikke gjort. Forsvareren fastholdt at hans klient hadde anket ved forkynnelse av dommen.
- (12) Saken ble deretter sendt til Borgarting lagmannsrett med en påtegning fra statsadvokaten der det ble redegjort for hva som hadde skjedd. Også denne redegjørelsen ble sendt i kopi til forsvareren og A.
- (13) Lagmannsretten avviste deretter anken. Etter lagmannsrettens syn kunne det ses bort fra at stevnevitnet hadde krysset av feil i skjemaet. Lagmannsretten så ikke grunn til å gi oppreisning etter straffeprosessloven § 318 første ledd bokstav a. Det ble vist til at domfelte var blitt orientert om at underskrevet anke ikke var inngitt, og var gitt anledning til retting ved innsending av underskrevet anke. Lagmannsretten viste spesielt til påtegningen fra påtalemyndigheten 8. mars 2016.
- (14) Etter ankeutvalgets syn er det vanskelig å forstå at forsvareren ikke etterkom anmodningen om å sørge for en underskrevet ankeerklæring fra tiltalte. Tiltalte kan imidlertid ikke identifiseres med sin forsvarer i så måte, jf. Rt. 2015 side 334 avsnitt 56 og 57. Som det fremgår av

avsnitt 32 og 58 i samme avgjørelse, kan retten ha en veiledningsplikt direkte overfor tiltalte dersom veiledning tidligere i kjeden har vært utilstrekkelig.

- (15) A hadde som nevnt fått gjenpart av et par av påtalemyndighetens påtegninger i saken, der det fremgikk at det manglet en underskrevet anke. Den ene, datert 8. mars 2016, var fra statsadvokaten til lavere påtalemyndighet, der det ble bedt om at forsvareren ble kontaktet for å avklare hva som var skjedd. Den andre, datert 4. april 2016, var rettet til Borgarting lagmannsrett i forbindelse med oversendelse av ankesaken og inneholdt en redegjørelse for hvorfor påtalemyndigheten mente anken måtte avvises. Begge skriv er holdt i en utpreget teknisk/juridisk form, og inneholder ingen oppfordring til tiltalte om selv å handle. Når A samtidig var kjent med at forsvareren hadde reagert på påtalemyndighetenes henvendelser og fremholdt at A hadde anket ved forkynnelse, er det forståelig at A ikke skjønnte at han selv måtte foreta seg noe. Etter ankeutvalgets syn burde da lagmannsretten ha gitt A en kort frist for å rette opp feilen før anken ble avvist.
- (16) Lagmannsrettens kjennelse må etter dette oppheves.
- (17) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Kristin Normann
(sign.)

Ingse Stabel
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Riktig utskrift: